

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष २०७९।८०

परिवर्तन गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

पुतलाचौर रोल्पा

परिवर्तन गाउँपालिकाको प्रथम गाउँसभाको समुद्घाटन समारोहमा गाउँपालिका अध्यक्ष श्री सुक बहादुर बुढा मगरद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम

परिवर्तन गाउँपालिकाको प्रथम गाउँसभाका प्रमुख अतिथी ज्यू, विशिष्ट अतिथी ज्यू, अतिथी ज्यूहरु,
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,
उपस्थित संचारकर्मी मित्रहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारी ज्यूहरु तथा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु ।

- १) परिवर्तन गाउँपालिका रोल्पाको यस ऐतिहासिक प्रथम गाउँसभामा आ.व. २०७९/०८० को नीति,कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्नु भन्दा अगाडि सर्वप्रथम संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपाललाई यो अवस्था सम्म ल्याउनका लागि नेपाली जनताको बलिदानीपूर्ण जनयुद्ध, जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलनहरुको उपलब्धी स्वरुप प्राप्त संविधानसभाद्वारा निर्मित नेपालको संविधानले तीन तहका सरकारको व्यवस्था गरी शासकीय सत्तालाई जनताको घरदैलोमा पुऱ्याएको छ । अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकारको व्यवस्थाले प्रत्येक नागरिकलाई शासन प्रणालीमा प्रत्यक्ष रुपमा सहभागी हुन पाउने अधिकार सुनिश्चित गरेको छ । जनताको निकटमा रहेको स्थानीय सरकारहरु सोहि अधिकारको अभ्यास मार्फत नागरिकका हक अधिकारको संरक्षण गर्दै विकासका आकाक्षा पुरा गर्न प्रतिबद्ध भई अगाडि बढिरहेका छन् । यस अवसरमा नेपालमा प्रजातन्त्र र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तीका लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका आन्दोलनहरुमा आफ्नो जिवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात अमर सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण व्यक्त गर्दछु । साथै विभिन्न जनयुद्ध, जनआन्दोलन र मधेश आन्दोलनमा घाईते हुनुभएका तथा वेपत्ता नागरिकहरुप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दछु ।
- २) कोभिड १९ को पहिलो र दोस्रो चरणको महामारीमा ज्यान गुमाउनुहुने गाउँपालिकावासी र सम्पूर्ण नेपाली वासीहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु । कोभिड-१९ महामारी नियन्त्रणका लागि सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, सुरक्षा निकाय, जनसमुदाय लगायत सबै सहयोगीमनहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।
- ३) निकै अष्ट्यारा परिस्थितिलाई छिचोल्दै परिवर्तन गाउँपालिका रोल्पालाई यो अवस्था सम्म ल्याई पुऱ्याउन योगदान गर्ने सरोकारवालाहरु सबैलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

- ४) अनेकौ अभाव, सिमितता र चुनौतीहरु पार गर्दै विगत पाँच वर्षमा संस्थागत क्षमता विकास, सु-शासन, समग्र व्यवस्थापन लगायतका कामहरुमा उल्लेख्य सुधार गर्दै परिवर्तन गाउँपालिका रोल्पा न्याय र समृद्धिको दिर्घकालिन बाटोका बलिया आधारहरु निर्माण गर्दै अघि बढिरहेको छ ।
- ५) यस सन्दर्भमा स्थानीय तहको पहिलो कार्यकालमा निर्वाचित जनप्रतिनिधिज्यूहरुबाट पाँच वर्षको अवधिमा भएका महत्वपूर्ण कार्य तथा उपलब्धीहरुलाई स्मरण गर्न चाहन्छु ।
- ❖ दुईखोली गाउँपालिकाको नामबाट परिचित यस गाउँपालिकालाई पहिलो गाउँसभाको प्रथम बैठकबाट महान जनयुद्धको विकास र विस्तारको क्रममा शाहदत प्राप्त गर्नुभएका नेप बहादुर केसी(परिवर्तन)को नामबाट नामाकरण भएको छ ।
 - ❖ गाउँपालिकाको आफ्नै प्रशासनीक भवन, बहुउद्देश्यीय सभाहल, गाउँपालिका जोड्ने पक्की पुल निर्माण भएको छ ।
 - ❖ स्वास्थ्य क्षेत्रको विकासका लागि १५ शैया अस्पताल निर्माण कार्य अघि बढेको छ ।
 - ❖ पालिका स्तरीय खेलकुद मैदान निर्माण भएको छ ।
 - ❖ सबै वडा कार्यालयहरुको भवन निर्माण भएका छन् । गाउँपालिकादेखि वडा कार्यालयसम्म जोड्ने सडक खोलिएका छन् ।
 - ❖ खानेपानीको क्षेत्रमा एक घर एक धारा अवधारणा अनुरूप शुद्ध खानेपानीको व्यवस्थापन भई गुणात्मक परिवर्तन ल्याउने भरपुर कोशिश भएको छ ।
 - ❖ कृषि र पशुको क्षेत्रमा व्यापक मात्रामा विकास भएको छ ।
 - ❖ शैक्षिक क्षेत्रको विकासका भौतिक पूर्वाधार तथा गाउँपालिका शिक्षकको व्यवस्थापन गरिएको छ ।
 - ❖ विभिन्न गैर सरकारी संस्थाहरु संगको सहकार्यमा विभिन्न योजनाहरु कार्यान्वयनमा आएका छन् ।
 - ❖ सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा आधुनिक भवन निर्माण भएका छन् ।
 - ❖ विधिको शासन स्थापनाका लागि विभिन्न कानुनहरुको निर्माण गरी कार्यान्वयनमा आएका छन् ।
 - ❖ सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई स्वच्छ, पारदर्शी, निष्पक्ष, उत्तरदायी बनाई सुशासनयुक्त बनाईएको छ । सबै कारोवारहरुलाई डिजिटल मैत्री बनाईएको छ ।
- ६) नेपालमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल स्थापना पछि गठित पहिलो स्थानीय सरकारका रुपमा निर्वाचित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधीहरुले आफुलाई प्राप्त जिम्मेवारी सफलतापूर्वक वहन गर्नुभएकोमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

उपस्थित प्रमुख अतिथी, विशिष्ट अतिथी, सम्पूर्ण अतिथी ज्यूहरु, सम्पूर्ण महानुभावहरु तथा गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु, अब म आगामी आर्थिक बर्ष २०७९/०८० को प्रस्तावित विषयगत नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

यस वर्षको नीति तथा कार्यक्रम दोस्रो स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन २०७९ बाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधिहरुको लागि पहिलो निति तथा कार्यक्रम हो । यस वर्षको निति तथा कार्यक्रममा हामिले शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, कृषि तथा पशु क्षेत्रको विकास, उद्यम प्रवर्द्धन तथा पूर्वाधार विकास, विपद व्यवस्थापन, पर्यटन, सूचना तथा संचार, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, सामाजिक सुरक्षा, न्याय तथा मेलमिलाप साथै शिक्षक तथा कर्मचारीहरुको उत्प्रेरणा तथा क्षमता अभिवृद्धिलाई प्राथमिकतामा राखिएको कुरा यस गरिमामय सभामा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

क) पूर्वाधार विकास

सडक, आवास तथा भवन निर्माण

- १) विकासको पूर्वाधारको रुपमा रहेको सडक सञ्जाललाई विस्तार गरी सहज आवागमन आन्तरिक आर्थिक गतिविधि विस्तार, ग्रामीण उत्पादनलाई बजारसम्मको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न, व्यापार सहजीकरण गर्न सुविधायुक्त र सुरक्षित सडक पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- २) गाउँपालिकाको केन्द्रदेखि वडा केन्द्रसम्म जोड्ने सबै सडकहरुको स्तरोन्नति गरी सहजरुपमा यातायातका साधनहरु चल्न सक्ने बनाउन विशेष ध्यान दिइनेछ । सबै सरकारी कार्यालयहरु सम्म सडक पहुँच विस्तार गरिनेछ ।
- ३) अन्य स्थानीय तहहरु जोड्ने सडक निर्माणमा विशेष ध्यान दिइनेछ । रोजगारी सिर्जना हुने र मेसिनरी औजार प्रयोग नहुने आयोजना संचालन उपोभोक्ता समितिबाट गरिनेछ र ठुला तथा मेसिनरी औजार प्रयोग हुने सडक आयोजना आवश्यकताको आधारमा वोलपत्र मार्फत कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- ४) सडकमा अनुचित ढंगबाट राखिएका निर्माण सामाग्रीका कारण आवागमनमा अवरोध हुने तथा दुर्घटना समेत हुने हुदा त्यस्तो कार्यलाई कडाईका साथ नियन्त्रण गरिनेछ ।
- ५) गाउँपालिका भवनको बाँकी काम र अधुरो वडा कार्यालय भवनहरुको बाँकी कार्य आगामी आर्थिक बर्षभित्र सम्पन्न गरी कार्यालय भवनबाटै वडा कार्यालयहरुको सेवा प्रवाह सुचारु गरिने छ ।
- ६) गाउँपालिका र अर्न्तगतका सम्पूर्ण कार्यालय भवनहरुमा एकै प्रकारको रंग लगाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ७) वडा स्तरीय आयोजनाहरुको रकमान्तर र कार्यक्रम संशोधन नगर्ने र अति आवश्यक भएको अवस्थामा सम्बन्धित वडाको सिफारिसमा गाउँसभाको निर्णय बमोजिम मात्र हुनेगरी व्यवस्था मिलाइनेछ ।

- ८) परिवर्तन गाउँपालिकाको केन्द्र पुतलाचौर वरिपरीको सडक कालोपत्रे तथा वृक्षारोपण सहितको वातावरणमैत्री सडक निर्माणका लागि डि.पी.आर गरिनेछ ।
- ९) गाउँपालिकाका मर्मत गर्न आवश्यक देखिएका सडकहरुलाई तत्कालै मर्मत गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- १०) निर्मित पूर्वाधारहरुको मर्मत सम्भार योजना तयार गरी मर्मत कार्यलाई प्राथमिकताका साथ निर्माण गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ११) जनयुद्धको क्रममा शाहदत प्राप्त गर्ने सम्पूर्ण शहिदहरुको धामाचौरमा स्मारक निर्माण गरिने छ ।
- १२) उपोभोक्ता समितिबाट भएका सबै किसिमका पूर्वाधारका काममा उत्कृष्ट काम गर्ने उपोभोक्ता समितिलाई पुरस्कार तथा सम्मानको व्यवस्था गरिनेछ । साथै उपोभोक्ता समितिलाई अभिमुखीकरण तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १३) गाउँपालिकाको पाँच वर्षे कार्ययोजना सहितको आवधिक योजना, सार्वजनिक खरिद गुरु योजना तथा मध्यमकालिन खर्च संरचना निर्माण गरिनेछ ।
- १४) विकास निर्माणमा स्थानीय जनताको अपनत्व कायम गर्न प्रत्येक वस्तीमा “टोल विकास संस्था”लाई स्थानीय सडकहरुको नियमित सरसफाई सानातिना मर्मत सम्भार लगायत पूर्वाधार संरक्षण र सामाजिक विकास कार्यमा सक्रिय बनाइनेछ ।
- १५) गाउँपालिकाका गौरवका आयोजनाहरुको सम्भाव्यता अध्ययनको लागि आवश्यक बजेटका लागि पहल गरिनेछ ।
- १६) वस्ती स्तरबाट छनौट भई आएका योजनाहरुलाई समेटेर योजना बैक निर्माण गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने नीति लिईनेछ ।
- १७) वडा कार्यालयलाई बजेट विनियोजन गर्दा वडाको भूगोल, जनसंख्या, आन्तरीक राजश्व र वडाको चालु आ.व.को कार्य सम्पदानलाई आधार बनाएर वडागत बजेट निर्धारण गरिनेछ ।

(ख) सामाजिक विकास

शिक्षा

- १) मानवीय पूँजी निर्माण, सामाजिक रुपान्तरण र आर्थिक विकास सहितको आधुनिक समाज निर्माण गर्न गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने आधारभूत र माध्यमिक शिक्षालाई उच्च प्राथमिकता दिएको छु । शैक्षिक पूर्वाधारको विकास, दक्ष जनशक्ति एवं शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था र नवीनतम प्रविधिको प्रयोग गरी गुणस्तरीय र जीवन उपयोगी शिक्षाको सुनिश्चिता गरिनेछ ।
- २) परिवर्तन गाउँपालिकाका सबै विद्यालयहरुमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रवर्द्धनका विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । सबै विद्यालयहरुलाई पर्याप्त पूर्वाधार सहितको सुविधा सम्पन्न विद्यालयको रुपमा विकास गरिनेछ । विद्यालयमा खानेपानी, शौचालय, खेलमैदान, घेराबार, दिवाखाजा,

- खेलकुद, छात्राहरुलाई निःशुल्क सेनेटरी प्याड वितरण, प्रयोगशाला, कम्प्युटर ल्याब, पुस्तकालय, छात्रवृत्ति जस्ता शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ३) परिवर्तन गाउँपालिकाका विद्यालय जाने उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई विद्यालय भर्ना गरी आगामी वर्षभित्र आधारभूत शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
 - ४) विद्यालयहरुको नियमित अनुगमन र नियमनलाई थप प्रभावकारी बनाई “स्कूल स्कूलमा परिवर्तन” भन्ने मान्यतालाई स्थापित गरिने छ ।
 - ५) गाउँपालिका भित्रका पूर्व प्राथमिक उमेर समूहका सबै अवस्थाका बालबालिकाहरुको प्रारम्भिक बाल शिक्षामा समतामूलक पहुँच सुनिश्चित हुने गरी बाल विकास केन्द्र तथा पूर्व प्राथमिक कक्षाहरुको अनुमति, नियमन र व्यवस्थापन सुधार गरिनेछ । बालविकास केन्द्रलाई बालबालिकाको आराम स्थल र मनोरञ्जन केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
 - ६) विद्यालयका शिक्षकहरुलाई तालिमको व्यवस्था गरी क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । शिक्षक, विद्यार्थी, विद्यालय प्रशासन र अभिभावकहरुको अर्न्तक्रिया संचालन गरिनेछ । अभिभावकहरुको प्रत्यक्ष नियमन र व्यवस्थापनमा विद्यालय सुधारको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
 - ७) “हाम्रा विद्यार्थी, हाम्रा गौरव” भन्ने भनाईलाई अवलम्बन गर्दै विद्यालयमा विद्यार्थीको सिकाई उपलब्धि वृद्धि गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
 - ८) स्थानीय पाठ्यक्रमको निर्माण गरी लागू गर्ने नीति लिइनेछ ।
 - ९) विद्यालय क्षेत्र भित्र खेल मैदानको निर्माण गरी विद्यार्थीहरुको सर्वाङ्गण विकासमा जोड दिइनेछ ।
 - १०) गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत बालविकास शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी(लेखा) हरूलाई आगामी आ.व.देखि लागु हुने गरी तलवमानमा वृद्धि गरिनेछ भने बाकि सबै गाउँपालिका अनुदानका शिक्षक, गाउँपालिका अन्तर्गतका बालविकास शिक्षक तथा समुदायमा आधारित बाल विकास शिक्षकको तलवमानलाई साविक अनुसारनै निरन्तरता दिइनेछ ।
 - ११) नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेबमोजिमको शिक्षा सम्बन्धी मौलिक हकलाई कार्यान्वयन गर्दै गाउँपालिकामा माध्यमिक तहसम्मको शिक्षालाई निशुल्क बनाउने तर्फ जोड दिइनेछ ।
 - १२) स्वास्थ्य क्षेत्रमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न गाउँपालिकावासीहरु मध्येबाट एमविबिएस अध्ययनका लागि छनोट हुने विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
 - १३) जनसमुदायको ईच्छा र चाहाना सहितको सुभाब र सल्लाहमा परिवर्तन गाउँपालिकाको योजनामा विद्यालय समायोजनको निति अगाडि बढाईने छ । समायोजन हुने विद्यालयको हकमा प्रा.वि./प्रा.वि समायोजन हुने हकमा रु १० लाख, प्रा.वि./निमावि समायोजन हुने हकका रु २० लाख, निमावि/मावि समायोजन हुने हकमा रु ३० लाख, मावि/मावि समायोजन हुने हकमा रु ५० लाख अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।
 - १४) कक्षा ५ र ८ को परीक्षालाई गाउँपालिका स्तरबाट संचालन गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।
 - १५) आर्थिक रूपमा विपन्न द्वन्द्व पिडित र पढाईमा अब्बल छात्रछात्रालाई कृषि तथा पशु प्राविधिक शिक्षामा स्नातक तह अध्ययन गर्न आवश्यक छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।

- १६) शिक्षामा सुधार ल्याई गुणस्तर कायम गर्न शिक्षक अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- १७) वडा कार्यालयहरुमा लोक सेवा आयोगका कक्षा संचालन गर्ने गरी वडा कार्यालयहरु संग आवश्यक समन्वय अगाडि बढाइनेछ ।
- १८) अति विपन्न तथा अभिभावकविहिन बालबालिकाहरुको लागि आंशिक छात्रवृत्तिको कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

युवा तथा खेलकुद :

- १) परिवर्तन गाउँपालिकाका युवालाई व्यवसायिक तथा उद्यमशीलता तालिम, नव प्रवर्तन, पूँजी र प्रविधिमा पहुँच तथा सहज व्यवसायिक वातावरण उपलब्ध गराई उद्यमी बनाइनेछ । युवालाई प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा र तालिम उपलब्ध गराई उद्यमशीलताको विकास गरिनेछ ।
- २) युवाहरुलाई लक्षित गरी लागू औषध, कुलत विरुद्ध जनचेतना कार्यक्रम संचालनका साथै अनुशासन संस्कृतिको विकास, शारीरिक तन्दुरुस्ती तथा मानसिक विकास एवं खेलकुद मार्फत परिवर्तन गाउँपालिकाको पहिचान र प्रतिष्ठाका लागि खेलकुद क्षेत्रको समग्र विकास अघि बढाउन खेलकुद पूर्वाधार विकास, खेलकुद प्रतियोगिता र प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ । खेलकुद कार्यक्रमहरुलाई प्रोत्साहन गरी पर्यटन क्षेत्रसंग आवद्ध गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ३) गाउँपालिका स्तरीय धामाचौर खेलकुद मैदानलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ४) खेलकुद विकास समिति संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ । साथै अध्यक्ष कप प्रतियोगितालाई आवश्यक परिमार्जित गरी निरन्तर रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- ५) युवाहरुलाई रोजगारमा आकर्षित गर्ने गरी कृषि तथा पशुको क्षेत्रमा तालिम तथा व्यवसायिक अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ६) “एक वडा-एक खेलकुद” कार्यक्रमको नीति अघि सारिनेछ ।
- ७) युवा आकर्षण तथा सशक्तिकरण सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

स्वास्थ्य सेवा

- १) संक्रामक तथा अन्य रोगबाट सिर्जना हुने स्वास्थ्य जोखिमको न्यूनीकरण गर्न रोगको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागि गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा, पूर्वाधार विकास, औषधी एवं उपकरण र दक्ष चिकित्सक एवं स्वास्थ्यकर्मीको सेवा विस्तार गर्न उच्च प्राथमिकता दिई स्वास्थ्य क्षेत्रलाई सुधार गरिनेछ ।
- २) गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबै गाउँपालिकावासीको पहुँच सुनिश्चित गर्न गाउँपालिका क्षेत्रमा सुविधा सम्पन्न सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण कार्य गरिनेछ । गाउँपालिकाभित्रका स्वास्थ्य चौकी तथा सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

- ३) गाउँपालिकाका सबै वडाहरुमा स्थापना भएका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइनेछ । आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, स्वास्थ्य केन्द्र, सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई, वर्थिङ सेन्टरबाट स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइनेछ र आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
- ४) सबै किसिमका खोप कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ५) स्वास्थ्य सेवामा कार्यरत जनशक्तिहरुको लागि क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- ६) स्वास्थ्य सेवालार्ई जनताको घरदैलोमा पुऱ्याउनका लागि खोप क्लिनिक, गाउँघर क्लिनिक लगायत सामुदायिक सेवालार्ई निरन्तरता दिदै यसमा संलग्न जनशक्तिलार्ई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ७) जेष्ठ नागरिकलार्ई स्वास्थ्यमा पहुँच वृद्धि गर्न ६० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरुलार्ई घरमै निशुल्क स्वास्थ्य जाँचको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ८) “निरोगी र स्वस्थ परिवर्तन गाउँपालिका” अभियान सञ्चालन गरिनेछ । यसका लागि सुदृढ स्वास्थ्य सेवाका अतिरिक्त स्वच्छ र सन्तुलित आहार, शारीरिक व्यायाम, सरसफार्ई सहितको स्वस्थ जीवनशैली अवलम्बन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउन तथा मानसिक स्वास्थ्य सम्वर्द्धन गर्न सामुदायिक संघ संस्था समेतको सहभागितामा व्यायामशाला र योग प्रशिक्षण सञ्चालन गरिनेछ ।
- ९) महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका समेतको परिचालन गरी स्वास्थ्य सम्वन्धी सचेतना, सरसफार्ई, स्वस्थ जिवन अभिवृद्धि अभियान चलाइनेछ ।
- १०) गाउँपालिका भित्रका सबै सरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाहरुको नियमित अनुगमन र नियमन गरी बाह्रै महिना गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको प्रत्याभूति गरिनेछ । स्वास्थ्य पार्श्व चित्र तथा स्वास्थ्य निती निर्माण गरिनेछ ।
- ११) १५ सैया अस्पताल समयमानै संचालन गर्ने गरी निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाईनेछ ।
- १२) प्रजनन स्वास्थ्य सम्वन्धि अधिकारलार्ई बोध गर्दै गाउँपालिकाभित्रका हरेक गर्भवती महिलालार्ई जोखिमयुक्त तथा खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी व्यवस्था गरिनेछ ।
- १३) द्वन्द्व प्रभावित, अपागं तथा आर्थिक रुपमा विपन्न व्यक्तिहरुलार्ई स्वास्थ्य विमाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १४) मदिराजन्य पदार्थलार्ई नियन्त्रण गर्न विक्री वितरणमा व्यवस्थित गरिनेछ ।
- १५) स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलार्ई प्रभावकारी रुपमा संचालन गर्न जनस्तरमा आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

कला तथा संस्कृति

- १) विभिन्न धर्म, भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति, रहनसहन, भेषभुषालार्ई परिवर्तन गाउँपालिकाको सम्पत्तिको रुपमा जगेर्ना एवं सम्मान गर्दै मूल प्रवाहीकरण गरिनेछ । विभिन्न जातजातिका मौलिकताहरुको संरक्षण, सम्वर्द्धन र विकास गरी यसलार्ई पर्यटन संग जोडिनेछ ।

- २) कला, साहित्य, भाषा, संस्कृतिको संरक्षण गर्दै सबै प्रकारका सांस्कृतिक विभेदहरूको अन्त्यका लागि जोड दिइनेछ ।
- ३) धार्मिक, सांस्कृतिक सहिष्णुतालाई आत्मसात गर्दै सबै धर्म सम्प्रदायको संरक्षण र विकासलाई समृद्धिसँग जोड्न आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ४) कला,साहित्य,भाषा,संस्कृतीको जगेर्नाका लागी सांस्कृतिक तथा साहित्यिक कार्यक्रमहरूको आयोजना गरिनेछ ।
- ५) नेपाली लोक गीत, संगीत, कला, चलचित्रको सम्बर्द्धन, प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ६) गाउँपालिका भित्र रहेका धार्मिक स्थलहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन गरी ऐतिहासिक स्थलहरूको खोज कार्यलाई अगाडि बढाईनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा, लैगिक समानता, महिला सशक्तिकरण तथा सामाजिक समावेशीकरण

- १) सामाजिक न्याय कायम गर्न सामाजिक सुरक्षा प्रणालीलाई सुदृढ बनाईनेछ । सरकारको सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमबाट कोही पनि लाभग्राही बञ्चित नहुने गरी प्रभावकारी रुपमा बैकिङ प्रणाली मार्फत सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । महिलासंग उपाध्यक्ष अर्न्तक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- २) आर्थिक रुपले विपन्न जेष्ठ नागरिक, अशक्त, असहाय, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी/जनजाति, लोपोन्मुख र सीमान्तकृत समुदायको संरक्षणमा विशेष ध्यान दिईनेछ ।
- ३) बालबालिकाको खेलकुद, मनोरञ्जन तथा शारीरिक र मानसिक विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ४) परिवर्तन गाउँपालिकाको सबै वडालाई बालमैत्री वडा घोषणा गर्न विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ५) बजेट, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र लाभको वितरणमा सबै वर्ग, लिंग, समुदायको न्यायपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
- ६) गाउँपालिकाका सबै वडा मार्फत लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रम संचालनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
- ७) “**हाम्रा बालबालिका-हाम्रो भविष्य**” भन्ने मान्यता अनुसार बालमैत्री स्थानीय वडा समिति गठन र परिचालनमा जोड दिईनुका साथै बालबालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा र शोषणलाई निषेध गरिनेछ ।
- ८) महिला विरुद्ध हुने सबै किसिमका सामाजिक भेदभाव, शोषण र हिंसा अन्त्य गरिनेछ । बालविवाह, बहुविवाह, जातीय छुवाछुत, अनमेल विवाह, सामाजिक कुप्रथा, कुसंस्कार, अन्याय,

- विभेद र अन्धविश्वास अन्त्य गर्न गैरसरकारी तथा सामुदायिक क्षेत्र समेतको सहभागितामा सामाजिक जागरण, साँस्कृतिक सुधार र सचेतना अभियानका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ९) भौतिक पूर्वाधारलाई बालबालिकामैत्री तथा अपाङ्गमैत्री बनाइनेछ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको मनोबल बढाउन शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी र सामाजिक गतिविधिमा सम्मान जनक पहुँच स्थापित गरिनेछ ।
 - १०) महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेजिड घोषणा पत्रका १२ वटा प्रतिवद्धताहरूको क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गरिनेछ साथै दिगो विकास लक्ष्यहरूलाई आत्मसाथ गरी स्थानीयकरण गर्दै गाउँपालिकाका योजनाहरूलाई लैगिंक समनता तथा सामाजिक समावेशीकरणको मर्म अनुरूप कार्यान्वयन गरिने छ ।
 - ११) महिला, पुरुष, लैगिंक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, रैथाने तथा आप्रवासी कामदार उपर हुने ज्यालामा विभेद नगरी सबैलाई समान ज्याला दिनेगरी व्यवस्था गरिनेछ ।
 - १२) लैगिंक हिंसा मुक्त गाउँपालिका बनाई महिला हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
 - १३) बेरोजगार महिला तथा लक्षित समुहलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने गरी स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सिपमूलक कार्यक्रमहरू तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
 - १४) लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि समाजलाई महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्नुभएका सम्पूर्ण विर शहिदहरू तथा द्वन्द पिडितहरूका लागि विभिन्न कार्यक्रम गरिनेछ ।

न्यायिक समिति तथा मेलमिलाप :

- १) न्यायिक समितिको न्याय सम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन आगामी आर्थिक वर्षमा न्यायिक समितिको इजलास एवं न्यायिक समितिको सचिवालय निर्माण सम्पन्न गरी पर्याप्त पूर्वाधारयुक्त बनाइनेछ । मेलमिलापकर्ताहरूको क्षमता विकास गरी विवाद निरुपणलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- २) न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र एवं विवाद निरुपण प्रक्रियाका विषयमा जनस्तरमा प्रचार प्रसार, अन्तरक्रिया, बुलेटिन, ब्रोसर प्रकाशन गरी गाउँबासीलाई न्याय प्रदान गर्ने कार्यलाई सहज र सरल बनाइ सबैको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
- ३) न्यायिक समिति र मेलमिलाप कर्ताको क्षमता विकासमा जोड दिईनेछ ।
- ४) न्यायिक समितिलाई थप व्यवस्थित गर्न र कानुनी रूपमा न्यायिक समितिलाई अक्वल बनाउन एक जना कानुनी सल्लहकारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ५) वडास्तरमा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरी स्थानीय जनतालाई कानुनी पहुँचमा सरलता प्रदान गरिनेछ ।

(ग)आर्थिक विकास

कृषि तथा पशु विकास

- १) कृषि कार्यको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण र आधुनिकीकरण गरी काम र रोजगारी सिर्जना गरिनुका साथै सवै वडाहरुमा समुह निर्माण तथा कृषि सहकारी गठन गरिनेछ ।
- २) कृषि क्रान्तितर्फ उन्मुख हुन कृषि भूमिको अधिकतम उपयोग गर्दै बालीको सम्भावनाको आधारमा सहकारी, सामुदायिक तथा निजी फर्म मार्फत ठूलो परिमाणमा उत्पादन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- ३) गरिब विपन्न तथा साना किसानलाई लक्षित गरी कृषि उद्यम प्रवर्द्धनको लागि ग्रामीण उद्यम तथा आर्थिक विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ४) किसानलाई गुणस्तरीय र उन्नत जातको बीउ उपलब्ध गराउन बालीको उन्नत जात विकास गर्दै बीउको गुणस्तर परीक्षणलाई विस्तार गरिनेछ । कृषि उपज संकलन एवं भण्डारण गर्न कोल्ड स्टोर सञ्चालनको लागि आवश्यक कानून निर्माण गरी प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
- ५) फलफूलका विरुवा रोप्ने र संरक्षण गर्ने कार्यलाई अभियानको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- ६) कृषकलाई व्यवसायिक पशुपन्छी पालनमा आकर्षित गर्न नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन, घाँस खरिद तथा खेती, बृहत्त चरीचरन क्षेत्र विकास तथा गुणस्तरीय पशु स्वास्थ्य सेवाको विस्तार गरिनेछ । खेतीयोग्य जमीन भएका सबै वडामा किसानलाई सूचीकृत गरी कृषि तथा पशु सेवाको आधारभूत प्राविधिक सेवा तथा टेवा दिन कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिक परिचालन गरिनेछ ।
- ७) कृषकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी उत्पादकत्व बढाउन प्रोत्साहन एवं साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ८) पशुजन्य पदार्थहरुको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न नश्ल सुधार तथा कृतिम गर्भाधारण कार्यक्रम र बाभोपनको समस्या निराकरण गर्न घरदैलो घुम्ती शिविर कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ९) पशुपंक्षीहरुको रोग निरोधात्मक,प्रतिरोधात्मक र उपचारात्मक सेवाहरु, गुणस्तरीय प्रयोगशाला सेवा तथा महामारीजन्य रोगहरुको प्रभावकारी नियन्त्रणका कार्यहरु गरिनेछ ।
- १०) “एक पालिका-एक विशेष उत्पादन” कार्यक्रम अन्तर्गत ओखर खेतीका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- ११) पशु विकास र किसानका लागि घाँस खेतीलाई विशेष प्राथमिकता दिईने छ ।
- १२) बाखा पकेटका लागि क्षेत्र निर्धारण गरी गोठको सुधार, तालिम र अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १३) किसानहरुको उत्पादनको मूल्य सूचि निर्धारण नगर्दा सम्म उत्पादनमा आधारित ढुवानीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १४) अल्लो प्रशोधन तथा उत्पादनका लागि अध्ययन गरी प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।

पर्यटन

- १) परिवर्तन गाउँपालिकामा पर्यटकीय पूर्वाधार विकास गरिनेछ । निजी क्षेत्र समेतको सहभागितामा पर्यटक आकर्षण गर्ने मौलिक संस्कृतिको विकास र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- २) परिवर्तन गाउँपालिका क्षेत्रलाई आकर्षक पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न आगामी आ.व. २०७९/०८० मा परिवर्तन गाउँपालिका वडा नं ३ मा रहेको परिवर्तन पार्कलाई स्तरोन्नती गरी सुन्दर बगैचाको रूपमा विकास गरी फ्रि वाईफाई जोन बनाईनेछ ।
- ३) आन्तरिक पर्यटक प्रवर्द्धन गर्न गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई १० दिनको खर्च सहित भ्रमण काजमा पठाइनेछ ।
- ४) गाउँपालिका केन्द्र आसपासमा औद्योगिक ग्राम स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ । प्रत्येक व्यक्तिलाई उत्पादन संग जोड्न कृषि, पशुपालन, वन, जडिबुटी , पर्यटन, प्राकृतिक स्रोतमा आधारित भएर सीपमूलक लघु उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ५) मेला तथा प्रदर्शनी जस्ता आर्थिक गतिविधि बढाउँदै जनताको समृद्धि बढाउने कार्यक्रमरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- ६) परिवर्तन गाउँपालिकालाई पर्यटनको हव बनाउनका लागि गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र छायाँकन हुने राष्ट्रिय स्तरका चलचित्र तथा टेलि चलचित्रलाई अनुदान दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ७) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण र प्रवर्द्धनमा जोड दिईनेछ ।

खानेपानी तथा सिँचाई

- १) गाउँपालिकावासीलाई शुद्ध पिउने पानीको व्यवस्था गर्न एक घर एक धाराको निति अवलम्बन गरिने छ ।
- २) खानेपानीको पाईपलाईन मर्मत तथा सम्भार तथा नयाँ खानेपानी योजनाहरुको निर्माण कार्यलाई अघि बढाईनेछ ।
- २) सिँचाई प्रवर्द्धनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । आवश्यकतानुसार साना सिँचाई, रिचार्ज पोखरी निर्माण, मूल संरक्षण र विकास, कूलो निर्माण तथा वर्षात्को पानी संकलन गरी सिँचाई सुविधा प्रवर्द्धन गरिनेछ । ठूला सिँचाई आयोजना कार्यान्वयनको लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकार समक्ष समन्वय गरी अघि बढाईनेछ ।

सहकारी तथा रोजगार प्रवर्द्धन

- १) सहकारी संघ, संस्थालाई घरेलु तथा साना उद्यमको प्रवर्द्धन, कृषि उत्पादन, भण्डारण तथा प्रशोधन एवं गरिवी निवारण सम्बन्धी कार्यक्रममा प्रोत्साहित गरिनेछ । सहकारीको माध्यमबाट कृषि सामग्री, पूँजी, प्रविधि र बजारमा कृषकको सहज पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
- २) सहकारी क्षेत्रको सिद्धान्त, मूल्य मान्यतासँग तादम्यता हुने गरी सहकारी अभियानलाई अघि बढाउन संस्थागत क्षमता वृद्धि, नियमन र सुशासन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

- ३) गरिवी निवारण कोषलाई सहकारीमा रूपान्तरण गर्ने नीति ल्याइनेछ र गरिब, विपन्न, शैक्षिक बेरोजगार र वैदेशिक रोजगारी बाट फर्केका युवालाई सहकारी संस्था मार्फत कर्जा प्राप्त गरी साना तथा घरेलु उद्योग स्थापना गर्न प्रेरित गरिनेछ ।
- ४) बचत तथा ऋणको कारोबार गर्ने सहकारी संस्थालाई एक अर्कामा गाभिन तथा नविन प्रविधिको प्रयोग बढाउँदै नगद रहित कारोबार गर्न प्रेरित गरिनेछ ।
- ५) सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरी स्थानीय उत्पादन बढाउन जोड दिइनेछ । उत्पादन सहकारी, यातायात सहकारी, पर्यटन सहकारी, शैक्षिक सहकारी र श्रम सहकारीको निर्माणमा प्रोत्साहन गर्दै सहकारी मार्फत गरीबी निवारणमा योगदान गरिनेछ ।

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम

- १) रोजगार सेवा केन्द्रलाई रोजगार बैंकको रूपमा विकास गरिनेछ । यस रोजगार सेवा केन्द्रमा गाउँपालिका भित्रका विपन्न परिवारका बेरोजगार व्यक्तिहरु सुचिकरण गरी न्यूनतम १०० दिनको रोजगारी प्रत्याभूति गर्ने कार्यको लागि गाउँपालिका भित्र संचालन हुने योजनाहरुमा रोजगारी सिर्जनालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- २) रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत विभिन्न सार्वजनिक, निजी तथा गैर सरकारी क्षेत्रका रोजगारदाताहरुसँग परामर्श गरी स्थानीय तह भित्र सिर्जना हुने रोजगारीको अवसरहरुको खोजी गर्ने र रोजगारदाताहरुसँग रोजगारीको अवसरहरुको सुचना संकलन, आदान-प्रदान, प्रशोधन तथा उपयोगमा साभेदारी गरिनेछ ।
- ३) गरिवी निवारणका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिने छ । साथै गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने अति विपन्न परिवारहरुको पहिचान गरी न्यूनतम आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने गरी स्वरोजगारीमा सवैलाई संलग्न गराउन प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ४) 'न्यूनतम रोजगार, नागरिकको अधिकार, स्थानीय सरकार रोजगारीको आधार, समान काम समान ज्याला, सिप सिकौ रोजगार बनौ' भन्ने मुल भनाईलाई आत्मसाथ गर्दै आन्तरीक रोजगारी प्रवर्द्धन कार्यका लागि श्रमको सम्मान गर्दै युवा तथा बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई रोजगारमूलक सेवा प्रवाह गरी रोजगारीको अवसरमा वृद्धि र सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूती गर्दै नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार ल्याइनेछ ।
- ५) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न गाउँपालिकाको तर्फबाट समपुरक कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।

राजश्व प्रशासन

- १) राजश्व तथा कर प्रशासनलाई चुस्त, सरल, प्रविधिमैत्री एवं करदातामैत्री बनाई अधिकतम कर संकलन हुने वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
- २) गाउँपालिकाको आन्तरीक स्रोत साधनको प्रभावकारी परिचालन गर्न करको दायराको विस्तार र राजश्व चुहावट लाई पूर्ण रुपमा नियन्त्रण गरिनेछ ।
- ३) गाउँपालिकाको राजश्व असुली कार्यलाई थप प्रभावकारी, वैज्ञानिक, यथार्थपरक र पारदर्शी बनाउन राजश्वको सफ्टवेयरलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ४) आन्तरिक राजश्वको अवस्था सुधारका लागि आ.व.२०७९/०८० मा राजश्व सुधार योजना निर्माण गरिनेछ ।
- ५) गाउँपालिकाको आन्तरिक राजश्व वृद्धिमा योगदान गरे वापत योगदानका आधारमा करदातालाई पुरस्कृत तथा सम्मान गर्ने प्रणाली विकास गरिनेछ ।
- ६) आन्तरिक आयमा आउने संकुचन र खर्चमा पर्न आउने थप चापलाई व्यवस्थापन गर्न आगामी वर्ष प्रशासनिक खर्चमा मितव्ययिता अपनाइनेछ ।

(घ) सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास

कर्मचारी प्रशासन, जनशक्ति विकास, सुशासन र सार्वजनिक सेवा प्रवाह

- १) सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा जनसहभागिता अभिवृद्धि गरी सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो, पारदर्शी, जवाफदेही, भ्रष्टाचार रहित, निष्पक्ष सेवा तथा महिला तथा लक्षित समुहलाई अग्राधिकार सम्पन्न बनाई नागरिकमैत्री बनाईनेछ ।
- २) नागरिक बडापत्रलाई समयानुकूल अद्यावधिक गरी स्तरीय बनाउन डिजिटल प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ ।
- ३) प्रत्येक पद, सेवा, समुहको कार्यविवरण तयार गरी प्रत्येक कर्मचारीहरूलाई कार्यविवरण सहितको जिम्मेवारी दिईनेछ ।
- ४) गाउँपालिकाभित्रका सार्वजनिक निकायमा सदाचार संस्कृतिको विकास गरी विधिको शासन प्रवर्द्धनमा जोड दिईनेछ । शासकीय प्रबन्धमा कानूनी राज्यको अवधारणालाई पूर्ण परिपालना गरिनेछ । मुस्कान सहितको सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई जोड दिईनेछ ।
- ५) कर्मचारीको कार्यसम्पादनलाई दण्ड र पुरस्कारसँग आबद्ध गरिनेछ ।
- ६) परिवर्तन गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवालाई सहज र प्रविधिमैत्री बनाइनेछ । सार्वजनिक सेवाका सन्दर्भमा नागरिकका गुनासाहरु सुन्ने र त्यसको तत्काल सम्बोधन गर्न सञ्चार सेवा प्रदायक संस्थाहरु संग सहकार्यमा निशुल्क टोल फ्रि नम्बरको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ७) परिवर्तन गाउँपालिका कार्यालयका सबै शाखा प्रमुखहरु र मातहतका सबै वडा कार्यालयका वडा सचिवहरु तथा स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुखहरूसँग कार्य सम्पादन सम्भौता गर्ने कार्यलाई नतिजा सूचकमा आधारित बनाई सोबाट प्राप्त उपलब्धिलाई कार्यसम्पादन मूल्यांकनसँग आबद्ध गरिनेछ ।

- ८) तालिम, अध्ययन, भ्रमण, अभिमुखीकरण, ज्ञान, सिप र अनुभवको आदान प्रदान गर्ने र सफल अभ्यास बाट सिक्ने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।
- ९) परिवर्तन गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक थप कानूनहरु शीघ्र निर्माण गरिनेछ र साथै गाउँपालिकाद्वारा बनेका कानूनको पूर्ण परिपालना गरी गाउँपालिकालाई विधिको शासन कायम गर्ने एक नमुना गाउँपालिकाको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- १०) कर्मचारीको कार्य क्षमता बढाउन कर्मचारीमैत्री वातावरण, भौतिक श्रोत साधनको व्यवस्था, कर्मचारीको सेवाको सुरक्षा लगायतको विषयलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ११) सेवा प्रवाहलाई उत्तरदायी, पारदर्शी, जनमुखी बनाउन नागरिक समाज लगायत बहु सरोकारवालाहरुको सहभागिता बढाईनेछ । सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण गरी पृष्ठपोषण लिने पद्धति अवलम्बन गर्दै प्रविधिमैत्री बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- १२) आर्थिक प्रशासनका क्रियाकलापहरु नतिजासंग आवद्ध गरी प्रभावकारी रुपमा आर्थिक अनुशासन कायम गरिनेछ । आन्तरिक लेखा परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई समेतलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- १३) **गाउँपालिकाबासीसंग अध्यक्ष सम्वाद कार्यक्रम** मार्फत मासिक रुपमा गाउँपालिकाबासीहरुको प्रत्यक्ष गुनासो सुनुवाई हुने व्यवस्था गरिनेछ ।
- १४) गाउँपालिकाको गतिविधिलाई पारदर्शी बनाउन वेबसाईट अद्यावधिक गरी सुचनाको हक सम्बन्धी कानूनलाई पूर्ण रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- १५) गाउँपालिकामा कार्यरत अस्थायी तथा करार जकर्मचारीहरुलाई उत्प्रेरित तथा उच्च मनोबलका साथ कार्य सम्पादन गर्नका लागि आ.व. २०७९/०८० देखि लागु हुने गरी सबैको तलवमानमा समान १५०० का दरले वृद्धि गरिने छ । साथै गाउँपालिकामा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी कर्मचारीहरुको लागि कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिने छ । साविकमा उपलब्ध गराउदै आएको खाजा भत्तालाई निरन्तरता दिईने छ । प्राविधिक कर्मचारीहरुको लागि उपलब्ध गराउदै आएको फिल्ड भत्तालाई समेत निरन्तरता दिईने छ ।
- १६) सबै कर्मचारीहरुको परिचयपत्रमा समानता ल्याईनेछ । गाउँपालिकाको कार्यतालिका सहितको क्यालेन्डर प्रकाशन गरिनेछ ।
- १७) गाउँपालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण महिला कर्मचारीहरुको लागि सुत्केरी विदा र पुरुष कर्मचारीहरुको लागि सुत्केरी स्याहार विदा नेपाल सरकारले तोके बमोजिमको दिईनेछ ।
- १८) गैर-सरकारी संघ-संस्थाहरु संग साभेदारी गरी परिणाममुखी काम गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । गैर सरकारी क्षेत्रबाट सञ्चालन हुने सबै योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई गाउँपालिकाको बजेटमा अनिवार्य रुपमा समावेश गर्ने नीति लिईनेछ । गैरसरकारी संस्थाबाट सञ्चालित कार्यक्रमको नियमन गरी गाउँपालिकाको अनिवार्य स्वीकृति लिने व्यवस्थालाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- १९) अन्तरसम्बन्धित विषयहरुमा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य स्थानीय सरकार तथा जिल्ला समन्वय समितिसंग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

- २०) गाउँपालिकाका कर्मचारीहरूलाई पर्यटन भ्रमण काजको व्यवस्था गरिनेछ ।
- २१) गाउँपालिकामा रहेको ग्लोबल आईएमई बैंकबाट प्रवाह भईरहेको सेवामा समयसमयमा जनगुनासो आउने गरेकाले बैंक बाट प्रवाह गरिने सेवालाई छिटो, छरितो र सरल बनाउन कर्मचारी थप वा अर्को बैंक स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ ।

सूचना, प्रविधि तथा संचार

- १) सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको प्रयोग बढाई हाम्रा प्रत्येक क्रियाकलापलाई सूचना प्रविधि युक्त बनाइनेछ ।
- २) सूचना प्रविधिमैत्री गाउँपालिका बनाउन योजनाबद्ध विकास गरिनेछ । प्रत्येक वडा कार्यालयहरूमा सिस्टिभि जडान गरी गाउँपालिका संग जोडिने व्यवस्था गरिनेछ ।
- ३) नेपाल टेलिकम लगायत सञ्चार सेवा प्रदायक संस्थाहरु संग सहकार्य गर्दै गाउँपालिकाका सबै वडा कार्यालयहरु, विद्यालयहरु, स्वास्थ्य संस्थाहरुमा टेलिफोन तथा इन्टरनेट सेवा विस्तारमा जोड दिइनेछ ।
- ४) राज्यको चौथो अंग पत्रकारिता मार्फत आम गाउँपालिकाबासीलाई प्रत्येक गतिविधिको बारेमा सुसुचित गर्ने उद्देश्यले रेडियो कार्यक्रम परिवर्तन संवाहकलाई निरन्तरता दिइनेछ र रेडियो,पत्रिका र अनलाईन संचार माध्यम संगको सहकार्यलाई निरन्तररुपमा अधि बढाईनेछ ।
- ५) गाउँपालिकाका हरेक गतिविधिलाई मिडियामा प्रकाशन, प्रशारण गर्न उल्लेखनिय भूमिका खेल्ने पत्रकारलाई पुरस्कृत तथा सम्मानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ६) रोल्पा जिल्लाका पत्रकारहरुको क्षमता विकासका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गर्नेछु ।
- ७) गाउँपालिकाको हरेक रिती रिवाज,परम्परा,संस्कृती तथा विकास निर्माण कार्यलाई भल्काउने प्रयोजनका लागी तस्विरहरुको संग्रह भएको किताव तयार गरिनेछ ।
- ८) नीति निर्माण र निर्णयको लागि आवश्यक पर्ने विश्वसनीय सूचना तथा तथ्याड्डको महत्वलाई दृष्टिगत गरी भरपर्दो तथ्याड्ड प्रणालीको विकास गरिनेछ ।

(ड) वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

- १) वन उपभोक्ता समूहसंगको सहकार्य र समन्वयमा वन संरक्षण, वृक्षारोपण, वन विविधीकरण, भू-क्षय नियन्त्रण, उद्यान निर्माण, खाली तथा सामुदायिक वनमा जडिबुटी प्रवर्द्धन जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरी वन, वातावरण तथा भू-संरक्षणलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- २) विपद्जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनमा स्थानीय विपदव्यवस्थापन समितिहरूलाई सक्रिय बनाइनेछ । विपद्को संवेदनशील क्षेत्रहरुको पहिचान, पूर्व तयारी, खोज, उद्धार, राहत र पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यमा सार्वजनिक निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रसंगको सहकार्य र समन्वयमा विपद्जोखिम न्यूनीकरण र क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- ३) विपद्व्यवस्थापन कोषमा रकम वृद्धि गरी विपद व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सामग्री तथा उपकरणको व्यवस्था गरिनेछ । विपदबाट प्रभावितलाई सामाजिक संरक्षण प्रदान गरिनेछ ।
- ४) **हाम्रो परिवर्तन राम्रो परिवर्तन** भन्ने नारालाई अवलम्बन गरी आम गाउँपालिकावासीहरूले महशुस गर्ने गरी सार्वजनिक निजी साँभेदारीमा फोहोर मैला व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । बजार क्षेत्रमा निरन्तर सरसफाई कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ । आवश्यक संख्यामा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरिनेछ ।
- ५) जैविक उर्जा, वैकल्पिक उर्जा, जलविद्युत लगायतका उर्जाहरूको विकास र व्यवस्थापन गरी “उज्यालो परिवर्तन कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । नेपाल विद्युत प्राधिकरण संगको सहकार्यमा लघु जलविद्युतलाई केन्द्रिय लाईन मार्फत विस्तार गरिनेछ ।
- ६) बाढि, पहिरो, आगलागी जस्ता प्रकोपहरूको बारेमा पूर्व योजना बनाई न्यूनीकरण गर्न जोड दिईनेछ ।
- ७) गाउँपालिका भित्रमा सम्भावित बजारहरूलाई व्यवस्थित गर्दै नियमित अनुगमन गरी अनुचित मूल्य वृद्धि, कृत्रिम अभाव तथा तथा कालोबजारी नियन्त्रण गर्ने व्यवस्था गरी गुणस्तर परीक्षण उपभोक्ता हित संरक्षणमा पर्याप्त ध्यान दिईने छ ।
- ८) विगत देखि संचालनमा आएको पूर्ण सरसफाई अभियानलाई थप परिमार्जन गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- ९) विश्व वातावरण दिवसको दिन हरेक घरमा एक विरुवा रोप्ने गरी एक घर एक विरुवा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

धन्यवाद ।

सुक बहादुर बुढा मगर
अध्यक्ष

२०७९ अषाढ ९ गते